

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE L'ANT

3 de gener del 2020

Benvolgut/da col·laborador/a d'ANT,

Us convoquem a l'Assemblea General Ordinària de l'Associació Naturalista Torrellenca que es celebrarà el dilluns, 3 de febrer del 2020, a les nou del vespre (21 hores), al local provisional de l'entitat, a la masoveria de can Sostres (amb entrada pel carrer Joaquim Sostres), a Torrelles de Llobregat, amb el següent

ORDRE DEL DIA:

- 1r.- Lectura i aprovació de l'acta de l'última assemblea ordinària.
- 2n.- Presentació de l'estat de comptes del 2019.
- 3r.- Resum de la feina feta el 2019.
- 4t.- Programació i objectius per al 2020.
- 5è.- Incorporació, si s'escau, de nous membres a la junta, o de col·laboradors i voluntaris.
- 6è.- Precs i preguntes.

Esperant la vostra assistència, per tal d'aconseguir millorar el funcionament de la nostra associació i el futur ambiental del nostre entorn, us saludem atentament.

La junta directiva

El dilluns, 3 de febrer del 2019, es va realitzar l'Assemblea General Ordinària de l'Associació Naturalista Torrellenca.

Després que el president iniciés l'acte i s'aprovés l'acta anterior, es va presentar l'estat de comptes del 2019 que s'aprovà i en l'exposició del qual s'informà d'uns ingressos de 848 euros i d'unes despeses de 1.040,45 euros, la qual cosa dona un dèficit per a l'exercici de 192,45 euros, el qual, sumat al romanent de l'anterior exercici de 1.281,83 euros, implica que restaven a la caixa de l'entitat 1.089,38 euros, el 31 de desembre del 2019.

A continuació, en el tercer punt de l'ordre del dia, s'exposà el llistat d'activitats realitzades el 2019. A banda de les activitats habituals que es realitzaven cada any es subratlla l'èxit aconseguit amb el taller de menjadores per als ocells i la campanya associada d'aliment suplementari de l'hivern. També la celebració del concurs de fotografia naturalista que va ser la primera edició que es va fer en format digital.

De la gestió realitzada per la junta es va recordar la intervenció en la reunió sobre el problema ocasionat per la massiva aflluència de visitants a les coves de can Mas i can Riera i la problemàtica ocasionada per les obres al local social de l'entitat, al pis superior de can Sostres que s'acabarà amb el trasllat a l'edifici de la masoveria.

També es va recordar la celebració del 20è aniversari de la fundació de l'associació, amb la creació del nou emblema de l'entitat.

Pel que fa a la gestió futura, es va entrar a parlar una altra vegada de la problemàtica associada a les visites a les penyes de can Riera.

Com a projectes per a l'any en curs es va destacar l'aprofitament de la participació en el taller de menjadores i la campanya d'alimentació suplementària dels ocells per recollir les dades aportades i realitzar un estudi.

També va sorgir la proposta d'acollir-se al voluntariat de l'assignatura de l'institut i estudiar la presentació d'un projecte per als alumnes.

Una altra proposta sorgida va ser la de tornar a fer una taller de caixes niu com el que es va realitzar l'any 2018.

En acabar l'assemblea es va anar a visitar les obres que s'estaven realitzant a la masoveria de can Sostres.

CENS D'AUS NOCTURNES

El grup d'ornitologia ha programat per al diumenge, 8 de març, a les 19 hores, una sortida de camp per fer el Cens d'aus nocturnes. El lloc de trobada, com sempre, és al parc de can Sostres.

L'anterior sortida programada per al 16 de febrer es va haver de suspendre pel vent que feia.

L'endemà, des del casc urbà es va poder escoltar el Duc (*Bubo bubo*) i la Cabra boja (*Strix aluco*).

Aquestes sortides de camp per realitzar censos d'aus nocturnes són obertes a la participació de totes aquelles persones que hi vulguin col·laborar o que només tinguin curiositat per reconèixer les veus de les aus nocturnes.

RECONeixEMENT DE LES VEUS I CANTS DELS OCELLS DEL NOSTRE ENTORN

dissabte, 15 de febrer del 2020

a les 9 del matí

al parc de can Sostres

Sortida de reconeixement de les veus i cants dels ocells del nostre entorn

Activitat d'unes tres hores oberta a totes les persones interessades en les aus.
No cal inscripció prèvia.

Organitzada pel grup d'ornitologia de l'

El dissabte, 15 de febrer, al matí, es va realitzar la sortida de reconeixement de les veus i cants dels ocells del nostre entorn, programada pel grup d'ornitologia de la nostra associació.

Es va sortir del parc de can Sostres, pel carrer Jacint Verdaguer, es va continuar pel camí dels escolars fins can Balasc de baix i per can Tarrida es va anar fins les Rovires i es va tornar.

Amb una durada d'unes tres hores, en aquesta activitat hi van participar cinc persones.

Tot i que el dia va començar amb boira, més tard va fer un bon sol.

En total es van poder detectar 32 espècies diferents.

A continuació reproduïm la llista de les espècies observades o escoltades per l'ordre de detecció.

Tórtora turca	(<i>Streptopelia decaocto</i>)
Tallarol capnegre	(<i>Sylvia melanocephala</i>)
Gafarró	(<i>Serinus serinus</i>)
Tudó	(<i>Columba palumbus</i>)
Cadernera	(<i>Carduelis carduelis</i>)
Pinsà	(<i>Fringilla coelebs</i>)
Garsa	(<i>Pica pica</i>)
Mallerenga blava	(<i>Cyanistes caeruleus</i>)
Estornell comú	(<i>Sturnus vulgaris</i>)
Pardal comú	(<i>Passer domesticus</i>)
Lluer	(<i>Carduelis spinus</i>)
Cotxa fumada	(<i>Phoenicurus ochruros</i>)
Merla	(<i>Turdus merula</i>)
Pit-roig	(<i>Erithacus rubecula</i>)
Durbec	(<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)
Mallerenga carbonera	(<i>Parus major</i>)
Gaig	(<i>Garrulus glandarius</i>)
Tord	(<i>Turdus philomelos</i>)
Cuereta blanca	(<i>Motacilla alba</i>)
Pardal xarrec	(<i>Passer montanus</i>)
Estornell negre	(<i>Sturnus unicolor</i>)
Mosquiter comú	(<i>Phylloscopus collybita</i>)
Rossinyol bord	(<i>Cettia cetti</i>)
Picot garser gros	(<i>Dendrocopos major</i>)
Mallerenga petita	(<i>Periparus ater</i>)
Aligot comú	(<i>Buteo buteo</i>)
Gratapalles	(<i>Emberiza cirrus</i>)
Picot verd	(<i>Picus viridis</i>)
Faisà	(<i>Phasianus colchicus</i>)
Mallerenga cuallarga	(<i>Aegithalos caudatus</i>)
Tallarol de casquet	(<i>Sylvia atricapilla</i>)
Sit negre	(<i>Emberiza cia</i>)

A l'esquerra de dalt a baix, cartell de l'activitat, la boira inicial, Pardal xarrec i Durbec.
A sobre, Sit negre.

LLISTA DE PRIMERES OBSERVACIONS D'ESPÈCIES ESTIVALS

A dalt, Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*)
A baix, Capsigrany (*Lanius senator*)

Una de les activitats que realitza cada any el grup d'ornitologia és la llista de les primeres observacions d'aus estivals. Es tracta de recollir la primera observació de cada espècie dels diversos observadors locals.

De moment, del mes de febrer, encara no s'ha rebut cap comunicació d'observacions. A partir del mes de març segurament ja es començaran a poder observar les primeres espècies estivals.

Podeu comunicar les vostres observacions (espècie, dia, hora, lloc i observadors) al grup d'ornitologia.

Algunes de les espècies més interessants i habituals per a comunicar serien: Àguila marcenca, Falcó mostatxut, Tórtora, Cucut, Xot, Enganyapastors, Siboc, Falcot negre, Ballester, Abellerol, Colltort, Oreneta vulgar, Oreneta cuablanca, Rossinyol, Cotxa cuaroja, Bitxac rogenc, Mosquiter pàl·lid, Mosquiter de passa, Corriol petit, Bosqueta vulgar, Tallarol de garriga, Papamosques gris, Mastegatxes, Capsigrany i Oriol.

Per a comunicar-ho veniu a les reunions del grup d'ornitologia, també podeu donar les dades a un membre del grup o ho podeu enviar per correu electrònic a l'adreça de la nostra associació:

ant.laformiga@gmail.com

També podeu entrar les vostres observacions al projecte Observacions ornitològiques de l'ANT dins de la plataforma Natusfera. S'hi pot entrar des del web de l'ANT i, si no heu fet, cal registrar-se. És a l'adreça següent:

<https://natusfera.gbif.es/projects/observacions-ornitologiques-ant>

Després, com cada any, es publicarà la llista de primeres observacions d'aus estivals a Torrelles de Llobregat en aquest full informatiu.

MENJADORES PER ALS OCELLS A L'HIVERN

El grup d'ornitologia de l'ANT realitza cada any una campanya d'alimentació dels ocells a l'hivern. L'any passat per la festa major de Sant Martí, al novembre, es va fer un taller de construcció de menjadores amb molt d'èxit de participació. En total els participants s'emportaren a casa seva 39 menjadores i 6 més es col·locaren a les escoles.

Per tant aquest hivern s'han incorporat 45 menjadores noves al nostre entorn, cosa que significa un important reforçament de l'alimentació suplementària de l'habitual campanya d'hivern realitzada per la nostra associació i s'ha rebut diverses informacions sobre les visites de les diverses espècies a les menjadores i fotografies i observacions concretes.

Vist això, va sorgir la idea de recopilar totes les informacions i fotografies de les observacions de les aus que visiten les menjadores amb el punt d'observació i les diverses espècies per poder estudiar quines espècies visiten les menjadores segons el punt on són situades.

Recordeu que hi ha el projecte ornitològic de Torrelles de Llobregat on es poden enviar totes les observacions i les fotografies d'aus en el nostre entorn. S'hi pot entrar a través del web.

L'adreça és la següent:

<https://natusfera.gbif.es/projects/observacions-ornitologiques-ant>

En l'última reunió del grup d'ornitologia es va acordar comunicar als col·laboradors que aquesta campanya d'alimentació suplementària s'acaba a finals de març i, per tant, és recomanable retirar les menjadores com a màxim a primers d'abril.

Per tant, si teniu alguna informació o fotografia de les vostres menjadores us agraïm que ens les feu arribar com a més tard a l'abril.

Ens interessaria saber el punt geogràfic on teniu la menjadora o menjadores, aliments que hi heu aportat, llista d'espècies que han visitat la menjadora, altres espècies que han passat per la zona menjant per terra i fotografies si en teniu.

Lluer (*Carduelis spinus*) en una menjadora amb cacauet.

Acompanyem com sempre aquest full informatiu amb un document, el número 214 dins de la col·lecció, que porta el títol **'Els nostres aliments'**.

És un article de Jaume Terradas, professor d'Ecologia i investigador, publicat al seu bloc personal associat al web del CREAM. Aquest article que ell anomena apunt, en el qual aprofita un tema d'ecologia per combinar-lo amb informacions i comentaris de totes les branques de la cultura, tracta sobre el paper dels humans en les xarxes tròfiques i la organització social

A continuació reproduïm un fragment de l'article del mateix autor que porta el títol *"Inundacions, canvi climàtic i urbanisme a la Mediterrània"* que es va publicar al web del CREAM el 12 de febrer del 2019.

Creixement urbanístic i vulnerabilitat davant del canvi climàtic

En aquesta mena de contextos urbans, com demostren els casos tràgics del Katrina i del Vallès, la vulnerabilitat de la població és molt elevada. S'ha demostrat una relació consistent entre la vulnerabilitat al canvi climàtic i el creixement de les poblacions urbanes. Més del 80% de les ciutats són prop de rius o a la costa, o ambdues coses. Les inundacions són el tipus de catàstrofe natural més freqüent. Entre 1980 i 2009, 2800 milions de persones es van veure afectades per inundacions. Al 2014, 932 milions d'habitants de ciutats amb poblacions de 300 000 o més individus estaven en zones d'alt risc d'inundació.

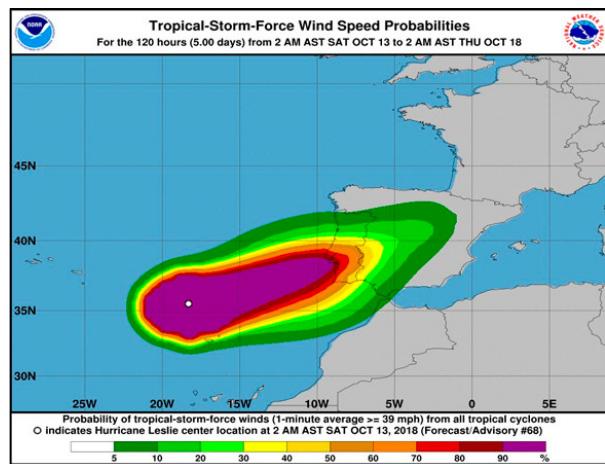
Favela Jaqueline, a Vila Sônia (São Paulo, Brasil). Font: Wikipedia

De 1692 ciutats d'aquesta mida estudiades, més del 70% tenien riscos de mortalitat i de fortes pèrdues econòmiques per aquesta causa (dades segons Nacions Unides, 2015). Uns 360 milions de persones viuen en zones litorals a menys de 10 m per damunt del nivell del mar i són vulnerables a inundacions i ones de tempesta (Moser i Satterthwaite, 2010). Per desgràcia, l'evolució actual del clima, degut a l'escalfament, tendeix a que els **episodis de pluges fortes encara s'intensifiquin** i a que els temporals marítims s'agreuïn amb l'augment del nivell del mar, i molt més en aquelles zones litorals on existeix subsidència, fenomen en alguns casos associat a extraccions d'aigua subterrània, gas o petroli, en d'altres a l'assentament dels sediments, moviments tectònics, processos kàrstics, etc. La subsidència afecta a no poques ciutats molt poblades al món, entre les quals hi ha Jakarta, Bangkok, Ciutat Ho Xi Minh, Xangai, Nova Orleans, Los Angeles, Manila, Bogotá, París, Londres, Venècia... Part de Teheran s'enfonsa a un ritme de 25 cm any⁻¹, en bona part per excés d'extracció d'aigua per uns 30 000 pous il·legals (Haghshenas-Haghighi i Motagh, en premsa), Jakarta uns 20 cm any⁻¹ i la vall de San Joaquin a Califòrnia fins a 60 cm any⁻¹.

No és cap profecia dir que s'intensifiquen els episodis d'aiguats molt forts, és un fet constatat per estudis seriosos. I ho comencem a patir. En la darrera tardor, hem vist una **successió d'inundacions amb víctimes mortals i grans destrosses**, especialment a Mallorca (9 d'octubre), Carcassona (14-15 d'octubre), sud de Catalunya i nord del País Valencià (19 d'octubre), Vèneto, Ligúria, Trentino, Alto Adige, Sicília (29-30 d'octubre), Tunísia (22 de setembre), Jordània (25 d'octubre, 9 de novembre), etc. Per primer cop, han arribat a la Península Ibèrica huracans tropicals, desgastats però encara perillosos, el Leslie y el Michael. S'ha vist que una pertorbació d'aquesta mena es pot reactivar al damunt de l'aigua càlida de la Mediterrània, on la temperatura de finals d'estiu-tardor seguirà pujant com a resultat del canvi climàtic, fet que reforçarà els processos ciclogènics.

L'arribada d'huracans és molt mala notícia.

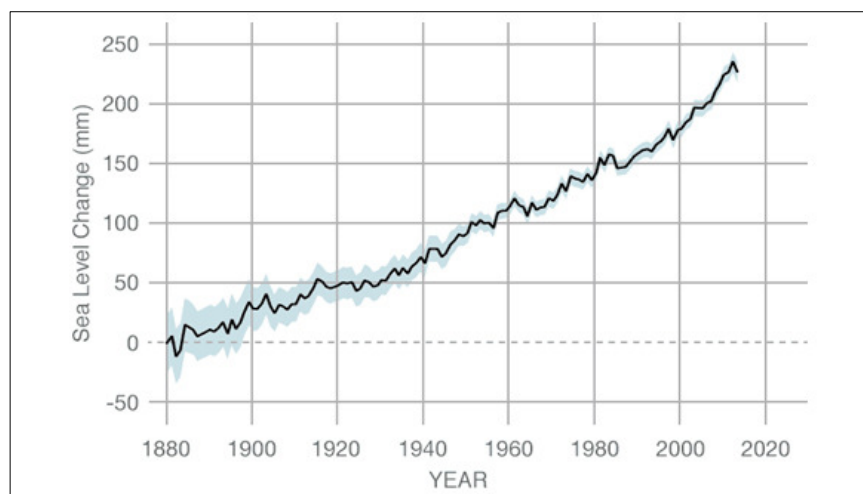
I justament és pitjor perquè el creixement urbà, en especial en zones costaneres, s'ha fet sense respectar les zones amb risc d'avingudes o, en el millor cas, suposant uns temps de recurrència dels aiguats forts que podien ser correctes fa una o dues dècades però que avui ja no són vàlids degut al canvi climàtic.

Previsió de la NOAA sobre l'arribada de l'huracà Leslie a la península el 13 d'octubre de 2018

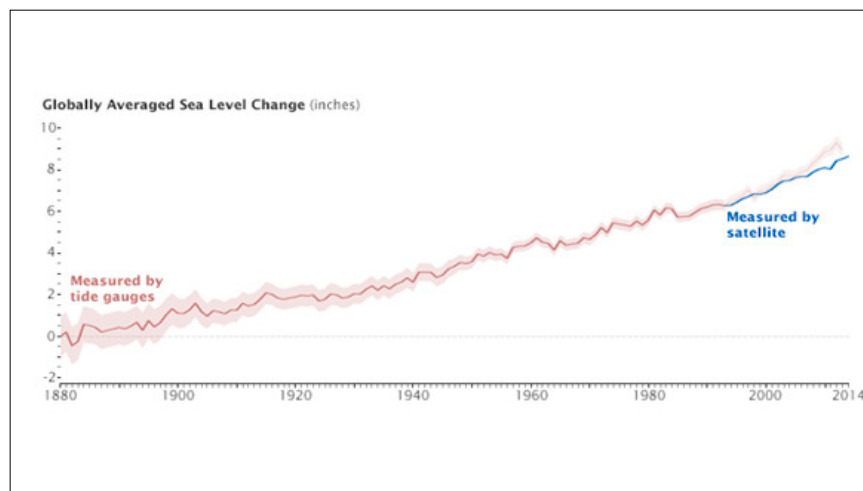
Un estudi recent (Cramer et al 2018) en el que participen investigadors de nou països, alguns del CREAM, de la Universitat de Barcelona i de l'Institut de Ciències del Mar, dona un conjunt d'avisos a tenir molt presents per a la Mediterrània. El treball precedeix el que serà un informe del Grup d'Experts de la Mediterrània sobre Canvi Climàtic (MedECC) que es remetrà a l'IPCC i avança (entre altres coses relacionades amb sequeres, increment de la temperatura, efectes sobre els conreus i la demanda d'aigua, la salut, etc.) que es produeix un increment de pluges convectives molt intenses concentrades en un temps curt. El dia del desastre de Sant Llorenç des Cardassar (9 d'octubre) es van recollir 233 lm^{-2} en 24 h a la Colònia de Sant Pere, registre amb una recurrència teòrica de mil anys (que cal revisar), en forma de tren convectiu que assolí 90 lm^{-2} en una hora, en tres o quatre xàfecs successius:

el total va caure concentrat en només 4h. Les imatges de Sant Llorenç ens haurien d'ajudar a entendre la gravetat del risc i la vulnerabilitat lligada a la mala gestió de l'espai i a la creixent **impermeabilització del sòl** per la construcció i l'asfaltat. La crescuda a l'Aude del 14-15 d'octubre, quasi 8 m, amb 10 morts a Carcassona, no tenia precedents de 1891 ençà. Durant la situació de gota freda (el que es coneix com DANA, depressió aïllada en nivells alts, o sigui una bossa d'aire molt fred procedent del vòrtex polar i despenjada de la circulació general) que es va produir després del pas del Leslie, en 12 h, a Alpendeire i Ardales (Màlaga) hi van caure 345 i 309 mm respectivament el 21 d'octubre, a Vinaròs i Torredembarja (Castelló) 218,7 i 209,2 el 19 d'octubre, però a Alpendeire i Vinaròs es van fregar els 120 en només 1 h! Les pluges del Vèneto han estat les més intenses en un segle. A Barcelona, la matinada del 15 de novembre van caure 95 lm^{-2} , dels quals 52 en només mitja hora, i 142 en tot el dia a Sant Gervasi. Castellbisbal en va rebre 151,6, rècord històric de la localitat. Aquell dia, el riu Daró va arribar a duplicar el cabal de l'Ebre a Tortosa, amb $650 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$ i el Llobregat duia quasi 1000 m^3 , deu cops el cabal normal. A La Safor es van recollir més de 300 lm^{-2} en 12 h i a Barx, molt a prop, 565 en 36 h. A Catalunya hi hagué problemes a metros, trens, aeroport del Prat i carreteres.

L'ascens del nivell del mar té dues causes bàsiques: l'expansió tèrmica de l'aigua deguda a l'escalfament i la fusió del glaç. De de 1870, ha estat de 20 cm. Això agreuja molt l'impacte de les inundacions a llocs com Venècia, on es suma a la subsidència, que és més gran que aquesta pujada del mar. La força dels temporals i la pujada del mar inunden les platges, augmenten la intrusió salina (i els seus efectes negatius de salinització, corrosió d'estructures subterrànies, etc.), dificulten la sortida de les aigües fluvials amb més risc d'inundació i amenacen de menjar-se el delta de l'Ebre (on l'erosió pot augmentar de l'ordre d'un 20% d'ara al 2040, PNACC, 2014).

Augment del nivell del mar entre 1880 i 2017. Segons CSIRO, Coastal tide gauge records.

Durant més de 130 anys, centenars de dispositius de mesura de les mareas han fet observacions per tot el globus; avui, les mesures des de satèl·lit completen el registre històric. Tot mostra que la taxa de pujada és més ràpida avui que en els darrers 2000 anys i que s'ha doblat les dues darreres dècades. Una pujada d'algunes polzades en unes poques dècades pot semblar petita. Però la pujada no es igual arreu; degut a les pautes naturals de vents i corrents, l'aigua s'apila en alguns llocs. I la turbulència importa.

A mesura que l'oceà s'escalfa, el gel polar es fon i les masses de terra porosa experimenten subsidència. Això ha fet pujar el nivell del mar 20 cm des de 1870. Gràfic: Eath NASA Observatory

Acompanyem aquest full informatiu amb un recull de premsa, el número 132 dins de la col·lecció, que porta el títol **“El temporal Glòria i el delta de l'Ebre”**.

Es tracta d'articles d'opinió i d'informacions recollides del diaris Ara, El Punt Avui, Diari de Tarragona i del digital Vilaweb, referents a les afectacions al delta de l'Ebre del temporal que va afectar Catalunya entre el 19 i el 23 de gener passats i les reaccions posteriors.

El delta de l'Ebre, davant la falta d'aportació de sediments del riu, i la subsidència, està des de fa temps en clara regressió. La barra del Trabucador n'és un exemple, sovint els temporals la fan desaparèixer i només amb l'esforç de la maquinària es pot reconstruir.

A continuació reproduïm un article del web del CREAM.

Lliçons apreses del temporal Glòria

El temporal Glòria va afectar Catalunya entre el 19 i el 23 de gener de 2020. Un mes després de la llevantada històrica, Anabel Sánchez i Annelies Broekman, les dones expertes en aigua i canvi climàtic del CREAM, reflexionen sobre com cal gestionar el territori amb inundacions i sequeres cada cop més freqüents.

21 de febrer 2020

Imatge capturada pel satèl·lit Sentinel de la ESA el dia 26 de gener de 2020, després del temporal Glòria. Es pot apreciar la gran quantitat de sediments que el riu aporta al mar i la superfície del delta coberta per l'aigua, inclosa la barra del Trabucador. Crèdit: Grumets.

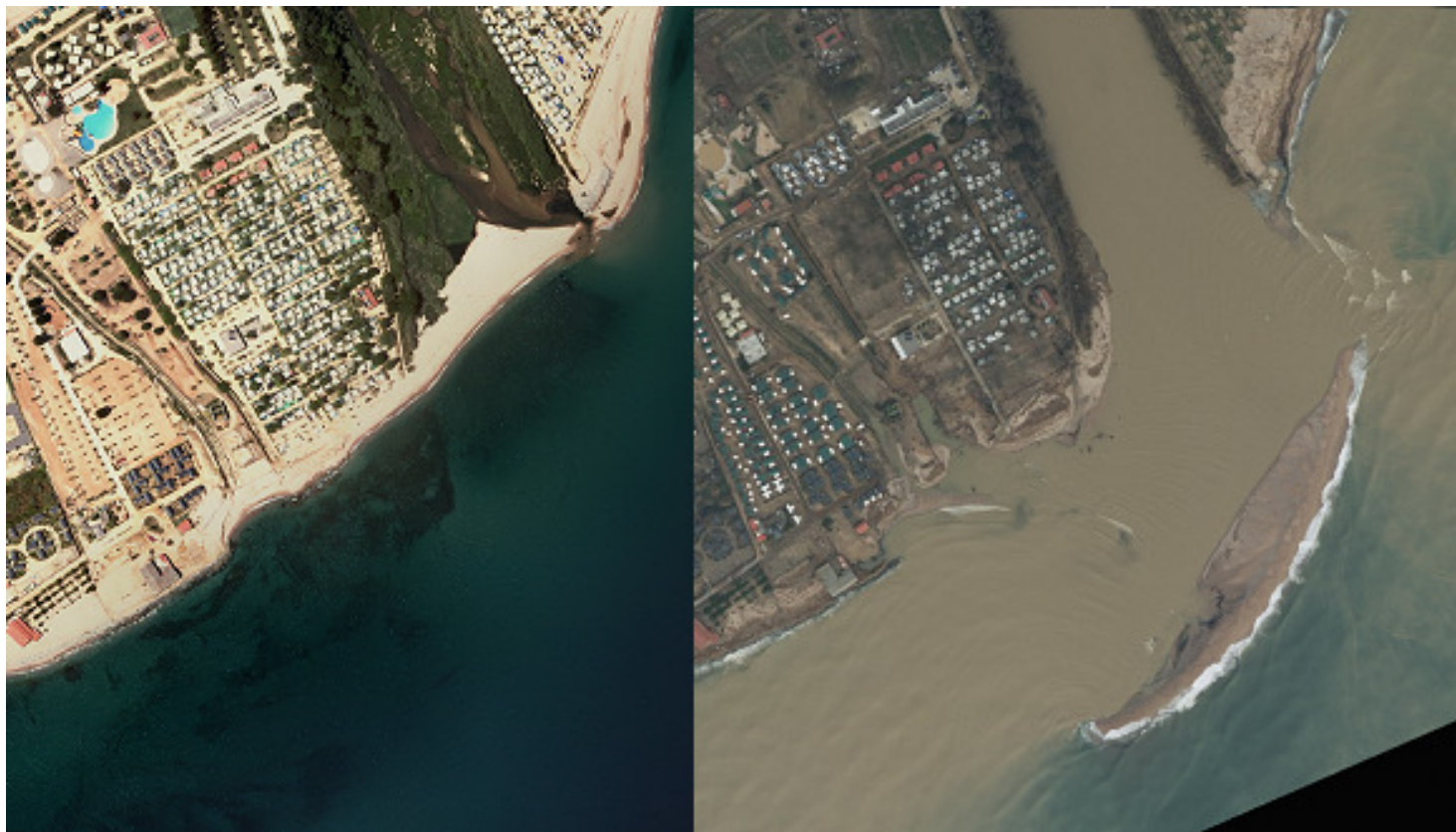
“Ja fa temps que tenim el coneixement científic que al Mediterrani augmentarà la freqüència i intensitat d'esdeveniments climàtics extrems, com de sequeres i inundacions. Ara cal preparar el territori per afrontar aquestes situacions”, adverteix l'experta del CREAM en gestió de l'aigua Anabel Sánchez. Ho fa mentre mira unes imatges del satèl·lit Sentinel de l'Agència Espacial Europea (ESA) sobre els efectes del temporal Glòria en el delta de l'Ebre i de la Tordera.

“Els rius no només aporten aigua, sinó també sediments: tan important és el cabal líquid com el sòlid”.

En aquestes fotografies es pot observar una gran part del delta de l'Ebre cobert per aigua, inclosa la desaparició de bona part de la barra del Trabucador, i també la quantitat ingent de sediments que el riu aporta al mar. En les imatges de la Tordera també es pot observar el mateix fenomen, fins al punt que davant d'aquest delta ha aparegut una petita illa de sorra. “Els rius no només aporten aigua, sinó també sediments: tan important és el cabal líquid com el sòlid. A la Tordera, l'illa és fruit d'això i de l'orografia del fons marí, que fa que els sediments s'acumulin allà”, explica l'experta del CREAM en gestió de l'aigua Annelies Broekman.

“Cada any, les inundacions provocades pels temporals afecten les instal·lacions a la llera i primera línia de mar, com ara els càmpings, passejos marítims o indústries” explica Broekman; i finalitza: “els usos s'haurien d'adaptar a aquestes situacions. Cal observar la dinàmica de la inundació i prendre decisions al respecte”.

El que proposen les expertes és realitzar una gestió adaptativa del territori: “no es tracta de d’aplicar una mesura i oblidar-se’n –explica Anabel Sánchez–. Cal avaluar com està funcionant davant els riscos o problemes. Si no funciona, s’ha de ser capaç de modificar-ho per enfrontar-ho d’una altra manera”.

Comparació del delta de la Tordera abans (esquerra) i després (dreta) del temporal Glòria. En la imatge de després del temporal es pot veure l'aigua carregada de sediments que arriba al mar i l'illa de sorra apareguda just davant de la desembocadura. Font: Visor de l'evolució de la costa (ICGC).

“Actualment, la gestió del territori està d’esquenes al risc: construccions a les lleres del riu, polígons industrials en zones inundables o a ran de costa, com les infraestructures ferroviàries, etc. Per protegir aquests usos es construeixen infraestructures de defensa, com les motes o esculleres. Són actuacions de gestió basades en l’enginyeria, i això les fa molt rígides i amb poca capacitat de modificació i adaptació per disminuir el risc”, desenvolupa l’Anabel Sánchez.

Ambdues expertes han estat les coordinadores del projecte ISACC TorDelta, un projecte finançat per la Fundación Biodiversidad que tenia per objectiu buscar estratègies per adaptar el delta de la Tordera als efectes del canvi climàtic. Gràcies a aquesta experiència han obtingut una dinàmica per abordar aquestes problemàtiques complexes: “durant nou mesos entre el 2017 i el 2018 vam analitzar el territori des del punt de vista socioeconòmic i mediambiental; en conseqüència, vam aprendre del passat”, detalla la Doctora Broekman. “Amb això vam generar nou coneixement, ens vam crear una imatge de la zona gràcies a l’experiència de la gent i dels tècnics de la zona” finalitza l’experta.

Projectes per protegir la Tordera

En l’actualitat, coordinen el projecte REDAPTA des de l’octubre de 2019, una altre projecte de la Fundación Biodiversidad que tanca el cercle proposant mesures d’adaptació concretes: “ens basem en els resultats de l’ISACC TorDelta per co-dissenyar recomanacions dirigides als responsables polítics, realitzar un seguiment participatiu de les mesures i crear una xarxa d’intercanvi de coneixements basats en l’experiència. REDAPTA vol innovar en la manera de prendre decisions i fer-ho en una taula de diàleg” explica Broekman.

El que persegueixen aquests projectes és disminuir la vulnerabilitat d’un territori davant del nou escenari climàtic. Per fer-ho, proposen posar en comú i harmonitzar els interessos socioeconòmics i mediambientals de la zona. Gràcies a aquesta experiència, han corroborat que la clau està en intervenir d’una manera diferent a com s’ha fet fins ara: “cal que es coordinin les administracions a nivell vertical (municipal, autonòmic i estatal), a nivell horitzontal (territori, urbanisme, agricultura, aigua, etc.) i s’ha d’incloure necessàriament els actors del territori en la presa de decisions. No és fàcil, però és l’única manera” conclou l’experta del CREA Annabel Sánchez.

“La probabilitat estadística que es donin esdeveniments climàtics extrems serà més alta: els que s’esperava que passessin cada 100 anys a partir d’ara podrien passar cada 50 o 25 anys”.

Borrasques com el Glòria sempre n’hi ha hagut, però les previsions apunten a que n’hi haurà més sovint. De fet, això és el canvi climàtic a curt i mitjà termini, que “la probabilitat estadística que es donin esdeveniments climàtics extrems serà més alta: els que s’esperava que passessin cada 100 anys a partir d’ara podrien passar cada 50 o 25 anys” alerta Broekman. “Gestionar el territori tenint en compte aquesta realitat és adaptar-se al canvi climàtic”, conclou Anabel Sánchez.

Pau Guzmán. Tècnic de Comunicació del CREA. Biòleg ambiental i gestor forestal i del medi natural especialitzat en comunicació científica i ambiental.

19è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

Amb les dues fotografies que reproduïm a continuació, a les quals es podia respondre fins el 31 de gener, va començar la 19a edició del CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS que organitza l'ANT.

Aquests eren els noms correctes de les espècies (el nom científic i els populars en català, castellà i anglès), d'aquestes dues fotografies.

Foto nº 1: *Sternula albifrons*
Little Tern

Xatrac menut
Charrancito Común

Foto nº 2: *Luscinia svecica*
Bluethroat

Cotxa blava
Pechiazul

Reproduïm el text d'en Sergi Sales enviat amb les solucions del mes de gener.

Foto nº1 : **Xatrac menut** (*Sternula albifrons*) - Delta del Llobregat

La clau era a arribar a discernir que es tractava d'una xatrac, es veu un ocell petit i lleuger. El fet de tenir negre només al capell, amb blanc a les galtes, ens descartaria qualsevol gavina. Per tant, aquí, xatrac petit amb potes grogues....xatrac menut.

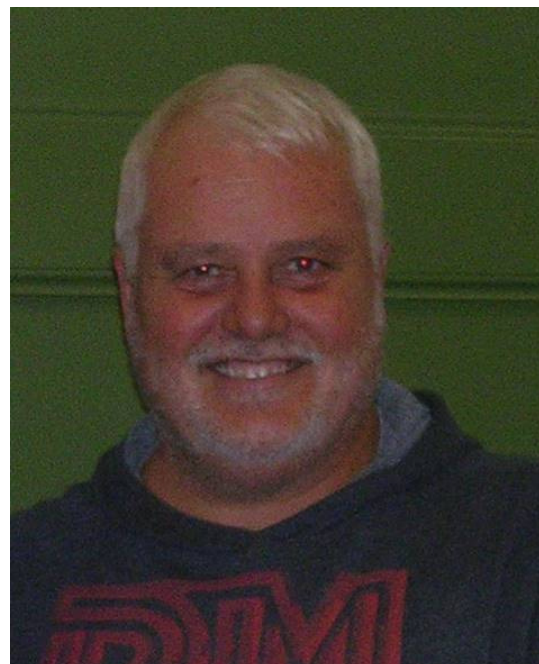
Foto nº2 : **Cotxa blava** (*Luscinia svecica*) Plegadis- Delta de l'Ebre

Aquí l'hàbitat i postura de l'ocell, ens dona moltes pistes (amb la cua enlairada).

Potser, el que seria més similar, seria un mosquiter fosc, però l'ocell de la foto ni té potes grogues, ni bec finet de mosquiter a més presenta franges a les bigotes...però el fet que descarta tota la resta d'espècies, és la franja taronjosa que es veu a les plomes de la cua, exclusiu de cotxa blava, en concret és una femella.

Sergi Sales

Sergi Sales, encarregat del concurs.

CLASSIFICACIÓ DEL 19è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ D'AUS

Publiquem ara la classificació del 19è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus, comptant només la puntuació corresponent a les dues fotografies del mes de gener i, en cas d'empat, per ordre temporal de les respostes donades.

4 PUNTS: Alba Palomo
Enric Morera
Eva Reñé
Francesc Capdevila
Mayca Martí
Francina Turon
Núria Rodríguez
Víctor Iglesias

2 PUNTS: Bet Mejan
Jaroa López
Maria Mira
Montse Puig
Pep Domènech
Sandra Morujo
Tomás Blasco
Vicenç Roig

Marc Pérez, guanyador de l'anterior edició, amb el president de l'ANT

Amb data del 3 de febrer, es van enviar les fotos corresponents al mes de febrer, per a les quals hi havia de temps per respondre fins el 29 de febrer.

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES

Aquestes són les observacions del febrer del 2020 de les quals hem rebut comunicació. Dins Natusfera hi ha el projecte "Observacions ornitològiques ANT" amb més observacions ornitològiques del municipi de Torrelles de Llobregat.

S'hi pot accedir des del web de l'ANT o a l'adreça <https://natusfera.gbif.es/projects/observacions-ornitologiques-ant>

Les observacions del dissabte, 15 de febrer, al matí, de la sortida de reconeixement de les veus i cants dels ocells del nostre entorn, són en una altra pàgina especial.

Raspinell (*Certhia brachydactyla*) (3 ex.) observats a can Coll.

Dissabte, 29 de febrer del 2020.

Observadora: Neus Planas

Mallerenga carbonera (*Parus major*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Dissabte, 29 de febrer del 2020, a les 7,59 hores.

Observadora: Isabel Mora

Corb marí (*Phalacrocorax carbo*) (2 ex.) observats volant per sobre de can Roig.

Dimecres, 26 de febrer del 2020, a les 8,58 hores.

Observador: Tomás Blasco

Bitxac comú (*Saxicola rubicola*) (1 mascle) fotografiat a can Coll.

Dimarts, 25 de febrer del 2020.

Observadora: Neus Planas

Puput (*Upupa epops*) (1 ex.) observat en una teulada on nidifica habitualment al c. Frederic Coromines.

Dimarts, 25 de febrer del 2020, a les 7,55 hores.

Observador: Vicenç Roig

Tórtora turca (*Streptopelia decaocto*) (1 adult + 2 polls) observats en un niu en una olivera a cal Suat.

Diumenge, 23 de febrer del 2020, a les 18 hores.

Observador: Vicenç Roig

Gratapalles (*Emberiza cirius*) (5 ex.) observats als horts de la font del Cucut.

Diumenge, 23 de febrer del 2020, a les 17,15 hores.

Observador: Vicenç Roig

Pardal xarrec (*Passer montanus*) (5 ex.) observats a ca la Flora.

Diumenge, 23 de febrer del 2020, a les 16,58 hores.

Observador: Vicenç Roig

Durbec (*Coccothraustes coccothraustes*) (2 ex.) observats en un lledoner del camí dels escolars.

Diumenge, 23 de febrer del 2020, a les 16,25 hores.

Observador: Vicenç Roig

Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) (1 ex.) observat als horts de la mina de can Soler.

Diumenge, 23 de febrer del 2020, a les 16,15 hores.

Observador: Vicenç Roig

Mallerenga carbonera (*Parus major*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Dissabte, 22 de febrer del 2020, a les 16,32 hores.

Observadora: Isabel Mora

Mallerenga emplomallada (*Lophophanes cristatus*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Dissabte, 22 de febrer del 2020, a les 8,55 hores.

Observadora: Isabel Mora

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 mascle + 1 femella) observats a l'església.

Dimecres, 19 de febrer del 2020, a les 8,45 hores.

Observador: Emili Roig

Duc (*Bubo bubo*) (1 ex.) + **Cabra boja** (*Strix aluco*) (2 ex.) escoltats des del casc urbà.

Dilluns, 17 de febrer del 2020, a les 5 hores.

Observador: Vicenç Roig

Sit negre (*Emberiza cia*) (1 ex.) observat als horts de la font del Cucut.

Diumenge, 16 de febrer del 2020, a les 17,05 hores.

Observador: Vicenç Roig

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) (2 ex.) observat a la riera, a la rotonda de ca la Flora.

Diumenge, 16 de febrer del 2020, a les 16,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (1 ex.) observat als horts de la mina de can Soler.

Diumenge, 16 de febrer del 2020, a les 15,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 ex.) observats a la vall de can Mas.

Diumenge, 16 de febrer del 2020, a les 11,26 hores.

Observadora: Neus Planas

Gratapalles (*Emberiza cirius*) (4 ex.) observats a la vall de can Mas.

Diumenge, 16 de febrer del 2020, a les 11,11 hores.

Observadora: Neus Planas

Aligot comú (*Buteo buteo*) (2 ex.) observats a la vall de can Mas.

Diumenge, 16 de febrer del 2020, a les 10,31 hores.

Observadora: Neus Planas

Trist (*Cisticola juncidis*) (1 ex.) fotografiat a can Coll.

Dijous, 13 de febrer del 2020, a les 11,20 hores.

Observadora: Neus Planas

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) fotografiat a can Coll.

Dissabte, 8 de febrer del 2020, a les 12,05 hores.

Observadora: Isabel Mora

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) observat volant per sobre can Casanoves.

Dimecres, 5 de febrer del 2020, a les 10,30 hores.

Observador: Vicenç Roig

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Dilluns, 3 de febrer del 2020, a les 10,34 hores.

Observadora: Isabel Mora

Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Dilluns, 3 de febrer del 2020, a les 8,48 hores.

Observadora: Isabel Mora

Pardal xarrec (*Passer montanus*) (2 ex.) observats en un lledoner de can Segols, al raval Perruca.

Diumenge, 2 de febrer del 2020, a les 18,10 hores.

Observador: Vicenç Roig

Cotoliu (*Lululla arborea*) (2 ex.) observats a can Balasc de baix.

Diumenge, 2 de febrer del 2020, a les 16,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

COVES DE CAN MAS I CAN RIERA

Des de fa unes setmanes s'ha tornat a veure incrementar el nombre de visitants a la zona de les penyes de can Mas i can Riera.

Cal dir que als cartells, instal·lats a la zona per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Torrelles de Llobregat, hi ha els dos avisos següents:

Accés a les coves de can Riera prohibit. Pas perillós.

No és permès apropar-se a les coves de gener a juny (ambdós inclosos) a fi de protegir-ne les aus.

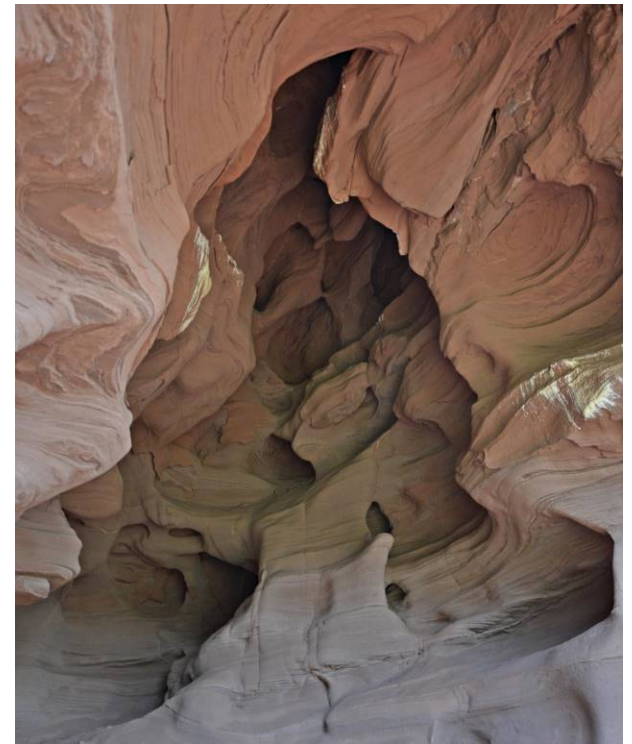
Tot i això, el nombre de persones que intenten accedir a la zona no para de créixer.

Els voluntaris de l'ADF van penjar una nota a Instagram que durant dues hores havien avisat a 1.200 persones.

Aquesta zona ja ha estat declarada Bé d'Interès Local per l'ajuntament. Per tant, ara, les coves estan inscrites en el Catàleg de Patrimoni Cultural Català com a bé catalogat.

Sembla, però, que finalment caldrà que l'ajuntament realitzi una ordenança per regular-hi l'accés d'alguna forma. La pressió dels visitants és massa gran.

Caldrà regular quan es pot visitar, quin circuit es permet i, si cal, si les visites han de ser guiades.

Agents rurals, Policia Local i ADF treballen per garantir que es compleixi amb la prohibició d'accedir a les coves de Can Riera. El passat cap de setmana s'hi van desplaçar per denegar el pas, informar de la normativa i denunciar els vehicles que no fan cas de la senyalització.

EL TEMPORAL GLÒRIA A TORRELLES DE LLOBREGAT

Ja ho dèiem el mes passat, el pas de la borrasca Glòria pel nostre entorn els dies 21, 22 i 23 de gener va provocar danys en aquesta zona causats principalment pel vent. Les precipitacions, a l'entorn dels 100 l/m2 no foren excessives ni provocaren inundacions com en altres zones de Catalunya.

El fort vent va provocar la caiguda d'arbres que causaren talls a les carreteres, en el fluid elèctric i les comunicacions. El trànsit a la carretera i els camins principals es va restablir de seguida, però encara ara hi ha molts arbres caiguts, sobretot de Pi blanc (*Pinus halepensis*) enmig dels camins dels boscos del nostre entorn.

A continuació reproduïm algunes fotografies.

Pi blanc travessant un camí de desembosc a can Ràfols

Pi blanc tombat que s'ha menjat un tros del camí dels escolars

Un grup de pi blancs tombats sobre un camí a can Ràfols

Un altre grup de pins al mateix camí de can Ràfols

Pins i branques apilats a can Balasc de baix

Pi blancs tombats al bosc entre can Roig i can Casanoves

L'ÀGUILA CUABARRADA AL PARC DEL GARRAF

A l'informatiu dels parcs de la Diputació de Barcelona hi ha una nota informativa sobre un conveni entre aquesta institució i el Gremi d'Àrids de Catalunya.

Es tracta de realitzar un estudi de seguiment d'una de les tres parelles d'Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) que nidifiquen regularment al parc del Garraf.

La reproduïm a continuació.

Al Parc hi conviuen tres parelles d'àguila cuabarrada

La Diputació de Barcelona i el Gremi d'Àrids de Catalunya signen un conveni de col·laboració per a l'estudi i la conservació de l'àguila cuabarrada al Parc del Garraf

25/02/2020

J. Tarín i A. Porro durant la signatura. Autor: Diputació Barcelona

La Diputació de Barcelona i el Gremi d'Àrids de Catalunya (GAC) han signat el dimarts 25 de febrer un conveni de col·laboració per a l'estudi i conservació de l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) al Parc del Garraf. El conveni, que té com a objectiu millorar la informació i poder dissenyar les accions de conservació d'aquesta espècie protegida i amenaçada, ha estat signat pel diputat de Mobilitat, Espais Naturals i Prevenció d'Incendis Forestals, Josep Tarín, i el president del Gremi d'Àrids de Catalunya (GAC), Alfons Porro.

D'acord amb el conveni, ambdues parts s'han compromès a dur a terme l'estudi de seguiment d'una de les tres parelles d'àguila cuabarrada que nidifica en l'àmbit del Parc del Garraf. L'estudi es fa en estreta col·laboració entre els tècnics del Parc i els del Gremi d'Àrids de Catalunya (GAC) i les seves empreses associades.

Consisteix a equipar els dos exemplars de la parella amb emissors de seguiment GSM/GPRS, que donaran informació del moviment i localització diària de cadascun dels individus, de manera permanent i durant un llarg període de temps.

Aquest tipus de seguiment té múltiples aplicacions en els estudis d'espècies de fauna salvatge i és molt important per a l'obtenció d'informació bàsica sobre la seva biologia, com ara la determinació de l'àrea que freqüenta la parella, que ens permetrà delimitar perfectament el seu territori, dominis vitals, selecció d'hàbitat, zones d'alimentació, ritme d'activitat diària i detalls sobre el comportament reproductiu, entre d'altres.

La informació obtinguda a partir dels estudis de seguiment i recerca és de vital importància per tal de fer una bona gestió dels espais naturals, integrant els elements naturals prioritaris establerts en el Pla de conservació del patrimoni natural i de la biodiversitat dels parcs del Garraf i d'Olèrdola.

Els estudis de seguiment de l'àguila cuabarrada permetran actualitzar les zones més sensibles d'ocupació del Parc, així com desvelar interrogants referents a la seva biologia. Aquesta informació serà tinguda en compte tant a l'hora de proposar les mesures de millora per a la correcta conservació de l'espècie com per dissenyar els plans de restauració de les pedreres presents en les zones del Parc més favorables per a la preservació dels hàbitats de l'espècie.

L'àguila cuabarrada, també coneguda com de panxa blanca o perdiguera, és un rapinyaire diürn de mida mitjana-gran, típica d'ambients oberts amb vegetació mediterrània i clima temperat. La seva distribució engloba les regions semiàrides i càlides d'Europa, Àsia i el nord d'Àfrica. Cria des del nivell del mar fins a alçades de 1.000 metres i nidifica preferentment en cingleres, encara que també ho pot fer en arbres.

A Catalunya, la població d'àguila cuabarrada va sofrir una davallada notable des dels anys setanta fins al 2000, any en què van arribar al mínim conegut de 66 parelles reproductores. D'aleshores ençà, la població s'ha anat recuperant lentament i a l'actualitat ja compta amb prop de vuitanta parelles. Aquesta espècie és una de les aus rapinyaires més amenaçades al continent europeu i es tracta d'una espècie protegida en l'àmbit autonòmic, estatal i europeu. La tasca de conservació i protecció d'aquesta espècie dins del Parc del Garraf rau en el seguiment i protecció de les tres parelles que hi conviuen.

ACTIVITATS D'ABRIL

Com en els darrers anys durant el mes d'abril es realitzaran dues sortides de camp. Enguany toca fer la 19a edició de la Marató ornitològica. També cal fer la Biomarató.

De moment encara no s'han acordat les dates, però segurament es podrien realitzar en els dos últims caps de setmana de l'abril.

L'activitat que si que es va acordar la data és la sortida de camp per fer el Cens d'aus nocturnes que es realitzarà el diumenge, 8 de març, a les 19 hores, a can Sostres.

Les sortides organitzades pel grup d'ornitologia per controlar les caixes niu es programaran el mes de maig.

AÏLLAT UN BROT FÚNGIC QUE AFECTA ELS AMFIBIS AL MONTNEGRE

Ens fem ressò d'una informació sobre un brot fúngic que ha afectat la població de Tritó verd i de Salamandra al parc del Montnegre-Corredor.

A continuació reproduïm la nota de l'informatiu dels parcs de la Diputació de Barcelona.

Montnegre-Corredor

S'ha aïllat la zona infectada, gestionat la població d'amfibis afectada i aplicat un estricte protocol de bioseguretat

Aïllat el primer brot d'un fong que amenaça les salamandres del sud d'Europa

24/02/2020

Mortalitat de tritó verd infectat de Bsal. Autor: D. Fernández (GREN)

Un equip tècnic del Parc del Montnegre i el Corredor amb el suport del Servei de Fauna i Flora de la Generalitat de Catalunya, del Grup de Recerca de l'Escola de Natura de Parets (GREN), de l'Institut de Biologia Evolutiva (CSIC-UPF) i de la Universitat de Ghent (Bèlgica) han confinat el primer brot del fong quitridi *Batrachochytrium salamandrivorans* (Bsal) detectat a la natura al sud d'Europa.

El fong va aparèixer el 2018 en un punt d'aigua del Parc del Montnegre i el Corredor i va causar gran mortalitat de tritó verd (*Triturus marmoratus*). Posteriorment, també es va trobar en alguns individus de salamandra (*Salamandra salamandra*). La detecció precoç del brot, la col·laboració del món científic i la gestió de l'hàbitat han facilitat una ràpida intervenció per contenir aquesta

malaltia fúngica.

L'equip tècnic ha aïllat la zona infectada, ha gestionat la població d'amfibis afectada i ha aplicat un estricte protocol de bioseguretat. Malauradament, la malaltia ha estat confinada, però no erradicada.

Precisament aquest mes s'ha publicat a la revista *Conservation Letters* un article científic que explica la gestió de l'hàbitat i de la població d'amfibis efectuada al Parc del Montnegre i el Corredor per controlar el brot de Bsal. L'article demostra la letalitat d'aquest fong sobre les espècies autòctones catalanes com salamandra, tritó verd i tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*) quan se'ls inoculen espores de Bsal.

Necessitat de restringir el comerç d'amfibis

Tot i les encertades accions de la Comissió Europea per restringir el comerç d'amfibis, la legislació europea encara no regula les col·leccions privades d'amfibis ni els intercanvis que aquestes col·leccions poden fer entre elles. Els amfibis exòtics dels particulars que tenen aquestes mascotes i no passen cap control sanitari poden portar patògens que no afecten aquestes espècies foranes però que, en canvi, poden ser portadores d'aquestes malalties sense símptomes i quan entren en contacte amb les poblacions d'amfibis autòctones, que no estan immunitzades, aquestes s'infecten i moren.

L'estudi indica que segurament l'alliberament intencionat d'espècies exòtiques al Parc del Montnegre i el Corredor va ser la causa de l'aparició de Bsal. A l'article científic recentment publicat es demostra que les espècies exòtiques detectades al punt d'aigua on es va detectar el brot de Bsal van sobreviure quan es van incubar de forma experimental amb espores de Bsal.

La quitridiomicosi és una malaltia emergent dels amfibis causada pels fongs quitridis *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) i *Batrachochytrium salamandrivorans* (Bsal), que poden causar la mort d'anurs i d'urodels, és a dir, de granotes i gripaus, i de tritons. El Bsal es va descriure l'any 2013 amb un episodi de mortalitat de salamandra (*Salamandra salamandra*) a Europa ocorregut l'any 2010. La transmissió dels dos quitridis (Bd i Bsal) es produeix mitjançant espores que infecten l'epidermis dels amfibis, on duen a terme la fase reproductiva del cicle del fong. En moltes ocasions, aquestes infeccions tenen com a conseqüència la mort de l'hoste. A més, Bsal produeix espores encistades que poden romandre molt de temps en el medi natural sense humitat.

Importància del protocol de bioseguretat

Com a principi de precaució, quan es visiten sistemes aquàtics cal seguir el protocol de bioseguretat establert pel Servei de Fauna i Flora de la Generalitat de Catalunya el qual consisteix bàsicament a evitar la manipulació dels amfibis i, si cal manipular-los, disposar de l'autorització especial per a la captura científica, de gestió o educativa, desinfectar tot el material que entra en contacte amb el medi aquàtic (botes, vestuari, salabres, entre d'altres) abans i després del treball de camp i no visitar diferents punts d'aigua sense prèvia desinfecció.

Des de l'any 2018 s'han realitzat accions de formació sobre el protocol de bioseguretat per evitar la propagació de les malalties emergents i accions de divulgació en el marc de la IV Trobada d'Estudiosos de la Serralada Litoral Central i VIII del Montnegre i el Corredor celebrada el novembre del 2019.

UNA ESPÈCIE NOVA DE PLANTA A LA CARA SUD DEL PIRINEU

Al butlletí de medi ambient es publica la troballa l'any 2018 d'una nova espècie de planta al Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser. Fins aleshores encara no s'havia detectat a la cara sud del Pirineu.

Reproduïm la nota informativa.

Divendres, 07 de febrer de 2020

Descoberta al Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser una espècie de planta nova per a la península Ibèrica

L'investigador Moisès Guardiola troba al Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser una espècie de planta nova per a la península Ibèrica. La planta anomenada *Herniària alpina* (*Herniaria alpina*) es coneixia al vessant francès dels Pirineus però no s'havia trobat fins ara a la vessant catalana (ni ibèrica).

Es tracta d'un petit coixinet de 10 a 15 cm de diàmetre que pertany a la família de les cariofil·làcies (la mateixa que els clavells) i està associat a pedrusques sobre substrat calcari.

La població ocupa molt poca extensió i està formada per menys de 200 individus madurs i es pot considerar dins la categoria d'amenaçada "vulnerable" segons criteris de la UICN.

La troballa es va fer a l'estiu de l'any 2018 en el marc del treball de cartografia detallada dels hàbitats del Parc Natural a la zona del circ d'Ulldeter.

L'ERUGA DEL SURO

A l'informatiu dels parcs de la Diputació de Barcelona s'ha publicat una nota informativa sobre l'estudi realitzat per quantificar la superfície de boscos del parc del Montnegre-Corredor afectada per la defoliació de l'Eruga del suro.

La reproduïm a continuació.

Conclusions d'un estudi amb imatges preses pel satèl·lit europeu Sentinel-2

1.500 hectàrees de boscos del Montnegre, afectades per l'eruga del suro el 2019

20/02/2020

Eruga del suro. Autor: Didier Descouens

Un estudi de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) per encàrrec de la Diputació de Barcelona permet cartografiar la superfície defoliada per aquest lepidòpter.

Un total de 1.500 hectàrees d'alzinars i suredes del Montnegre van quedar defoliades en alguna mesura per l'acció de l'eruga del suro (*Lymantia dispar*) el 2019, segons es desprèn d'un estudi realitzat per l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) per encàrrec de la Diputació de Barcelona.

L'Institut ha fet servir imatges preses pel satèl·lit europeu Sentinel-2 entre els mesos de maig i de juliol de l'any passat, que després han estat processades espectralment amb tècniques d'observació de la Terra. Les imatges així processades i sobre les quals s'han realitzat millores en les correccions atmosfèriques i topogràfiques han permès

detectar els canvis en la massa forestal durant el període d'afectació de l'eruga peluda, que se situa a la primavera-estiu.

Cal recordar que durant aquest període de l'any passat es va registrar una gran proliferació d'aquest lepidòpter autòcton, que pon els ous especialment a les alzines i alzines sureres, provocant la seva defoliació.

Així, la cartografia elaborada per l'ICGC ha permès delimitar l'afectació i també veure l'evolució de la superfície afectada per l'eruga en dies successius.

Decaïment dels boscos del Maresme

L'ICGC ja havia realitzat un altre estudi per encàrrec de la Diputació de Barcelona l'any 2017 i 2018, en aquell cas centrat en el decaïment dels boscos del Maresme, també mitjançant la comparació d'imatges procedents del satèl·lit Sentinel-2, preses durant els mesos d'estiu i des del 2015.

Aquell estudi va permetre visualitzar i concloure que la combinació de factors com la sequera, l'afectació d'un insecte perforador (*Thomicus* spp.) i l'existència de diversos fongs estava provocant una greu pèrdua de vigor de gran part de les pinedes del Maresme.

CORB MARÍ EMPLOMALLAT AL CAP DE CREUS

A continuació reproduïm una informació del butlletí de medi ambient sobre el cens hivernal d'aus realitzat al Parc natural del Cap de Creus.

24 febrer 2020

La població de corbs marins emplomallats resisteix el pas del temporal Gloria al Parc Natural de Cap de Creus

Les dades del darrer cens hivernal d'aus aquàtiques, elaborat el passat mes de gener, mostren la segona xifra més alta de la història d'aquesta espècie al parc, amb 40 exemplars, només superada per l'any passat, amb 43

La prospecció del litoral del parc ha permès detectar un mínim de 6 parelles nidificants de corb marí emplomallat covant el niu, al Cap Norfeu i al sector sud

En total s'han comptabilitzat 1.296 ocells aquàtics, sobretot gavians argentats, amb 858 individus, seguits de 176 baldrigues mediterrànies

El Parc Natural de Cap de Creus ha presentat les xifres del darrer cens d'aus aquàtiques hivernants, elaborat el passat mes de gener.

La prospecció en tota la línia del litoral ha permès confirmar els bons resultats obtinguts respecte de la població del corb marí emplomallat (*Phalacrocorax aristotelis* ssp. *desmaresti*), que l'any passat arribava a xifres rècord al parc. Així, enguany s'han identificat 40 exemplars, només 3 menys que l'any passat, de manera que és la segona xifra més alta de la història. Així mateix, s'han identificat 6 parelles nidificants ja covant als nius de Cap Norfeu i el sector sud del parc, així com altres ja establertes a punt de reproduir-se.

D'aquesta manera s'evidencia que el pas del temporal Gloria no ha afectat sensiblement la cria d'aquesta espècie, tan emblemàtica al parc. Tot i això, ha forçat algunes parelles a canviar de niu i n'han abandonat alguns de zones més baixes, com el primer niu a ser ocupat per l'espècie al parc, que no s'havia deixat d'utilitzar les darreres dècades. Es tracta d'un ocell propi de la Mediterrània, que a Catalunya només cria als litorals rocallosos de l'Empordà i la Selva. En aquest sentit, es confirma també la reproducció de l'espècie a zones on fins al 2017 el corb marí emplomallat no criava, com és el cas de la punta de la Figuera.

1.296 exemplars censats

En total, enguany el recompte d'aus aquàtiques hivernants situa la població al Parc Natural de Cap de Creus en 1.296 exemplars, 966 menys que l'any passat.

Per espècies, la més representada en aquest àmbit continua sent el gavià argentat (*Larus michahellis*), amb 858 individus. Tanmateix, és la xifra més baixa dels darrers anys (1.447 i 1.242 exemplars els anys 2019 i 2018, respectivament), i assolint valors similars als de fa tres anys (834 exemplars el gener de 2017). Per tant, Així, la tendència a la baixa de l'espècie segueix sent present a Cap de Creus durant l'hivern, tenint en compte que durant alguns anys anteriors el recompte fou superior als 2.300 exemplars. Altres espècies de gavines també han estat presents enguany, com les 36 gavines vulgars (*Larus ridibundus*), 1 gavina capnegra (*Larus melanocephalus*), i més de 19 exemplars de xatrac bec-llarg (*Sterna sandvicensis*).

La segona espècie més abundant al parc és la baldriga mediterrània (*Puffinus yelkouan*), amb un total de 176 exemplars, 272 menys que l'any passat. Es tracta d'una espècie marina que troba en aquest indret un bon lloc d'alimentació i hivernada. Malgrat que els darrers anys la xifra de baldrigues no ha deixat de disminuir arreu del Mediterrani, a Cap de Creus novament s'hi ha detectat un nombre prou elevat d'aquests procel·lariformes, amb bones xifres en general.

Pel que fa a la baldriga balear (*Puffinus mauretanicus*) el nombre observat enguany ha estat un dels més baixos de la història, amb només 9 exemplars, enfront dels 70 de l'any 2019, i confirma la tònica negativa d'aquesta espècie amenaçada a nivell català.

També s'han observat altres ocells marins com el mascarell (*Morus bassanus*) amb 11 exemplars; el paràsit gros (*Stercorarius skua*), amb 1 exemplar; el gavot (*Alca torda*), amb 1 exemplar; o la gavineta de tres dits (*Rissa tridactyla*) amb 4 exemplars. Tots els exemplars

s'han localitzat als sectors més orientals de la Punta de Cap de Creus. Aquestes espècies troben al Cap de Creus un dels indrets més bons per a la seva hivernada, i és per això que es troben en un major nombre aquí, respecte d'altres punts del litoral català.

Xifres similars de corb marí

També han seguit presents els corbs marins grossos (*Phalacrocorax carbo*) com a hivernants al parc, amb xifres similars a altres anys. Concretament, enguany s'han trobat 47 corbs marins grossos (*Phalacrocorax carbo*), enfront dels 43 del 2019, i 38 el 2018, i lluny dels 110 de l'any 2010. Les xifres indiquen una constant disminució del corb marí gros com a hivernant al parc, igual que a altres zones de Catalunya, amb l'excepció d'aquests darrers dos anys, quan per primer cop des de 2010 s'han superat la xifra de l'any anterior.

En menor nombre, també s'han identificat al parc altres espècies, com el cabussó emplomallat (*Podiceps cristatus*), el martinet blanc (*Egretta garzetta*), la fotja (*Fulica atra*), la becada (*Scolopax rusticola*), la polla d'aigua (*Gallinula chloropus*), el rossinyol bord (*Cettia cetti*), el repicatolons (*Emberiza schoeniclus*), les cueretes (*Motacilla* sp.) i el blauet (*Alcedo atthis*). Algunes d'elles són d'aigua dolça i aprofiten les petites basses presents al parc, i les desembocadures de La Valleta i de la riera de Port de la Selva.

Encara que no s'inclouen al cens, per no ser espècies aquàtiques, també s'han observat exemplars de rapinyaires com el duc (*Bubo bubo*), l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*), el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) i el xoriguer (*Falco tinnunculus*) als seus territoris de nidificació habituals, així com un exemplar de pela-roques (*Tichodroma muraria*), un ocell pirinenc molt escàs a Catalunya que acostuma a hivernar en baix nombre als penya-segats empordanesos.

CENS HIVERNAL D'AUS AL DELTA DE L'EBRE

Al mateix butlletí de medi ambient esmentat a la pàgina anterior també s'informa del cens hivernal d'aus realitzat al delta de l'Ebre. A continuació reproduïm la informació.

19 febrer 2020

Es manté la tendència a la baixa de la població hivernal d'ocells aquàtics al Parc Natural del Delta de l'Ebre

Segons les dades de l'últim cens d'aus, elaborat majoritàriament abans del pas del temporal Gloria, enguany s'han registrat 233.170 exemplars, un 6% menys que durant els anys d'inundació màxima dels arrossars (2005 – 2010)

Aquest hivern, amb només una inundació del 47% de la superfície d'arrossar, ha estat molt perjudicial per aquelles espècies més dependents d'aquest hàbitat

El Parc Natural del Delta de l'Ebre ha presentat aquest dimecres les xifres del l'últim cens hivernal d'ocells aquàtics al delta de l'Ebre, que confirma la tendència a la baixa en la població iniciada ja el 2014. Concretament, la xifra d'exemplars d'enguany arriba als 233.170 individus de 91 espècies, enfront dels 238.716 de 92 espècies de l'any passat.

Els anàtids continua sent el grup més nombrós, amb 98.307 exemplars, el 42% del total. El segon grup és el dels limícoles, amb 82.629 individus, un 35% del total, seguit de 28.375 gavines i xatracs; 21.238 cigonyes, capons, becplaners i flamencs; 19.515 fotes; 6.980 ardeids; 1.799 corbs marins; 1.009 cabussos; 957 rapinyaires, i 91 blauets.

La davallada més significativa correspon als xatracs i fumarells, amb un 61% menys d'exemplars respecte de la mitjana 2005-2010, seguit dels ardeids, amb un 46% menys; els cabussos, amb un 42% menys; grues i fotes, amb un 31% menys, i anàtids, amb un 18% menys.

El recompte d'enguany ha comptat amb la participació de 34 persones del personal tècnic del parc natural, agents del Cos d'Agents Rurals i persones voluntàries, i es va dur a terme entre el 7 i el 29 de gener; per tant, el gruix dels treballs es van dur a terme abans del pas del temporal Gloria (19-21 de gener), que va inundar gairebé la totalitat dels arrossars. S'integra dins del International Waterbird Census (IWC), el cens que registra la població anual d'ocells aquàtics que hivernen en més 80 països d'Europa, Àsia i nord d'Àfrica. Les dades obtingudes permeten conèixer a escala global l'estat de conservació d'aquestes espècies i, a escala local, avaluar la capacitat d'acollida hivernal de cada zona humida.

La recollida de dades es fa especialment difícil al delta de l'Ebre, la principal zona humida de Catalunya, tant pel que fa a la diversitat d'espècies i d'hàbitats (arrossars, llacunes, riu, salines, badies i aiguamolls), com per la gran quantitat d'ocells presents.

El cens, al detall

Pel que fa a anàtids, enguany es troben representats sobretot per l'ànec collverd (*Anas platyrhynchos*), amb 58.483 exemplars; el xarret comú (*A. crecca*), amb 16.626 exemplars, i l'ànec cullerot (*Spatula clypeata*), amb 13.135

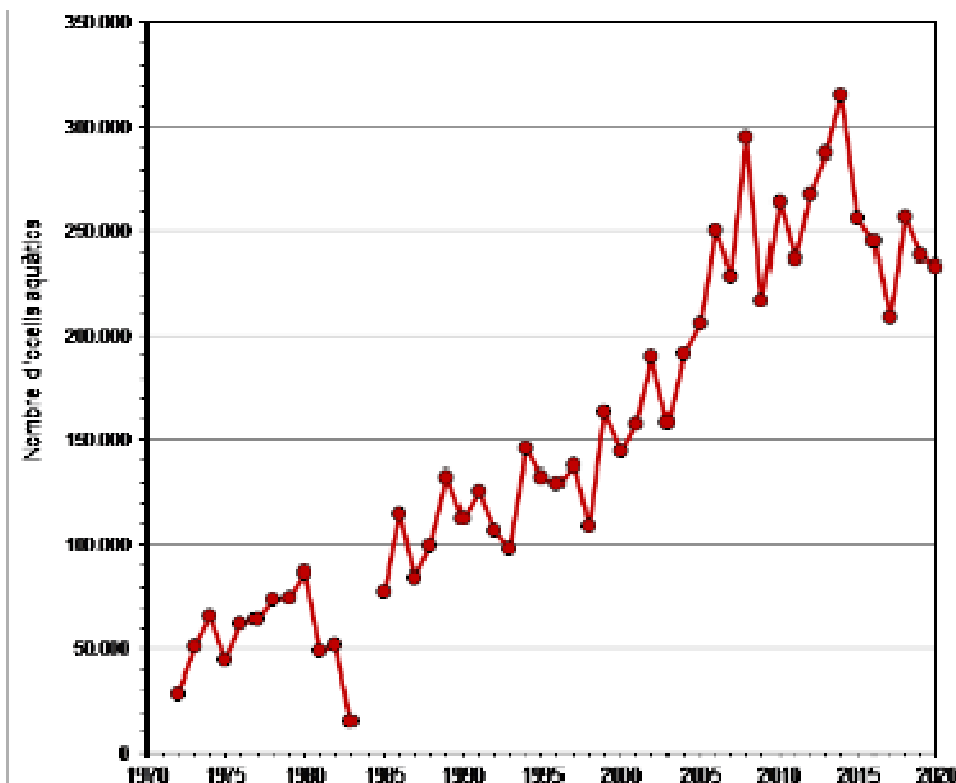
Grups	2020	Mitjana 2005-2010	Variació	
Anàtids	98.307	120.146	-18%	🔴
Limícoles	82.629	124.777	-34%	🔴
Cabussos	1.009	1.726	-42%	🔴
Corb marí	1.799	3.743	-52%	🔴
Ardeids	6.980	13.031	-46%	🔴
Cigonyes i gaus albes	21.238	10.557	101%	🟢
Rapinyaires diversos	957	609	57%	🟢
Grues i fotes	19.522	28.272	-31%	🔴
Limícoles	82.629	124.777	-34%	🔴
Gavines poc abundants	551	381	45%	🟢
Xatracs i fumarells	78	151	-61%	🔴
Blauet	91	-	-	-
Total	233.170	243.373	-6%	🟡
Gavines abundants	27.746	71.394	-61%	🔴

exemplars. Tot i que en global aquest grup ha mostrat un valor molt inferior a la mitjana anterior, hi ha diversitat de resultats en funció de cada espècie. Algunes, com ara l'ànec collverd (*Anas platyrhynchos*), l'ànec gris (Mareca strepera) i l'ànec blanc (Tadorna tadorna), han mostrat valors significativament per sobre d'aquesta mitjana (11-20%), mentre que altres han presentat contingents hivernals molt per sota, com l'ànec xiulador (Mareca penelope) (-58%), el xibec (Netta rufina) (-45%), l'ànec cuallarg (A. acuta) (-31%), el xarret comú (A. crecca) (-31%), i el morell de cap roig

(*Aythya ferina*) (-28%). La fotja vulgar (*Fulica atra*), per la seva banda, amb 19.515 exemplars, ha presentat un valor força baix (-17%), molt allunyat de les 30.000 – 40.000 fotges que es recomptaren entre 2010 i 2017.

Pel que fa als limícoles, en termes generals la població global durant aquest hivern ha estat força superior (28%) en comparació amb el nivell de referència. Tanmateix, una anàlisi més detallada mostra una gran variabilitat entre espècies. Mentre que algunes han mostrat increments superiors al 15% (com ara, el territ variant (*Calidris alpina*) o el bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*), altres han patit davallades que superen el 40%, com ara la fredeluga (*Vanellus vanellus*) o la daurada grossa (*Pluvialis apricaria*).

Quant als ardeids, la disminució notable d'efectius ha afectat especialment algunes de les espècies més abundants a l'hivern, com el martinet blanc (*Egretta garzetta*) (-76%), l'esplugabous (*Bubulcus ibis*) (-40%) i el berrat pescaire (*Ardea cinerea*) (-32%).

Així mateix, destaquen particularment les xifres significativament baixes de corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*), amb només 1.799 exemplars (-52% en relació al nivell de referència), i, en sentit contrari, el màxim històric del capó reial (*Plegadis falcinellus*) (amb 10.678 exemplars).

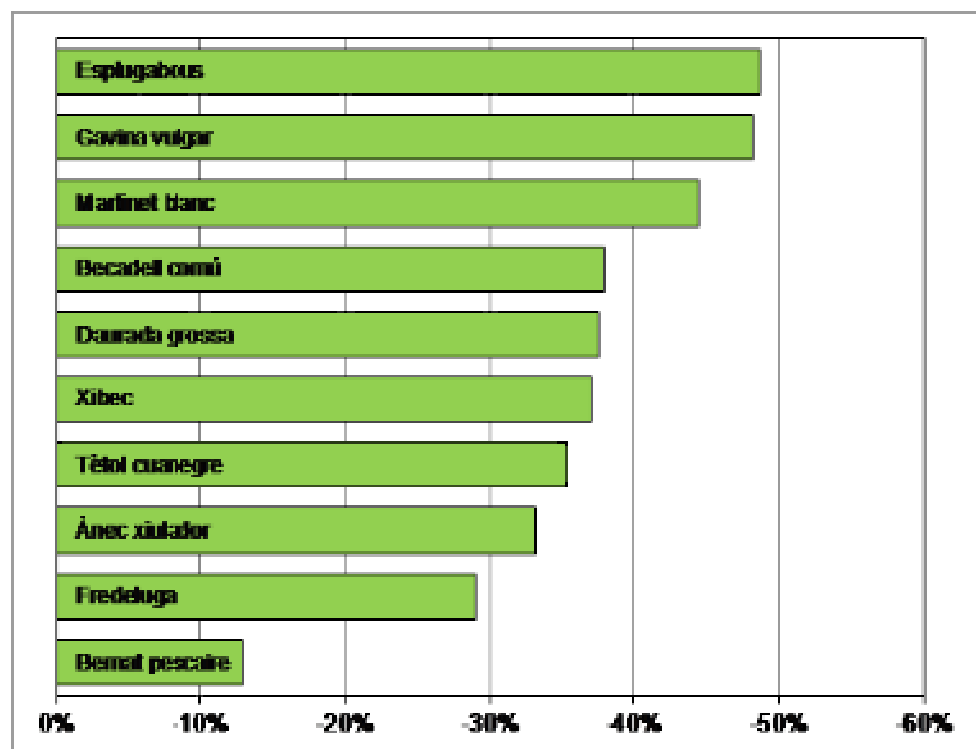
Finalment, algunes espècies abundants de làrids altament gregàries com, per exemple, la gavina vulgar (*Chroicocephalus ridibundus*) o el gavià argentat de potes grogues (*Larus michahellis*), només es poden recomptar cada quatre hiverns. Els resultats del gener de 2020 indiquen un decrement significatiu de la gavina, la qual ha passat d'uns 41.000 – 54.000 exemplars en el període 2006 – 2009 a uns 19.000 – 24.000 exemplars en els darrers anys (2016 – 2020).

Efecte de l'asseccament d'arrossars

L'asseccament hivernal dels arrossars constitueix des del 2011 un instrument de lluita contra el cargol poma que ha comportat la pèrdua de la inundació hivernal com a mesura agroambiental en el darrer Programa de desenvolupament rural (2014 – 2020). Els arrossars inundats són hàbitats d'un grup important d'espècies d'aus.

La sèrie temporal de dades entre el període d'inundació generalitzada (2005 – 2010) i el període amb limitacions de la inundació (2011 – 2020) serveix per analitzar estadísticament les conseqüències d'aquest canvi. La diferència entre els valors globals (incloent-hi totes les espècies) dels dos períodes és molt petita (5%), però els valors actuals s'allunyen força dels màxims històrics (amb més de 300.000 ocells) que s'assolien quan s'inundava la pràctica totalitat de la superfície d'arrossars.

Les diferències són força evidents si es consideren separatament els valors d'aquelles espècies que empenen els arrossars inundats com a hàbitat gairebé exclusiu d'hivernada respecte d'aquelles espècies que trien preferentment hàbitats naturals. Les primeres han patit una davallada del 15% i les segones han augmentat un 22% entre ambdós períodes. Les espècies més dependents dels arrossars i que mostren decrements més importants pertanyen a grups molt variats, com ara els anàtids, limícoles i ardeids.

Enguany, a començaments de gener de 2020 només el 47,1% de la superfície d'arrossars restava inundada, per bé que el pas de la tempesta Gloria (19 – 21 de gener) va provocar la inundació de gairebé la totalitat dels arrossars. Amb tot, aquest fenomen meteorològic no ha tingut una rellevància significativa en els resultats del cens hivernal, ja que en aquelles dates la gran majoria dels recomptes ja s'havien efectuat.

Des d'una perspectiva global i a llarg termini, la disminució significativa de la superfície inundada d'arrossars a l'hivern repercuteix en la capacitat d'acollida del delta de l'Ebre, una de les zones humides més importants de la Mediterrània occidental.

CALENDARI DE REUNIONS DE L'ANT

Dilluns, 23 de març, a les 21 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió del grup d'ornitologia.**

Dilluns, 23 de març, a les 21,30 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

Les reunions de la junta directiva de l'ANT són obertes a la participació de tots els membres de l'associació, amb veu i sense vot.
Les reunions del grup d'ornitologia de l'ANT són obertes a totes les persones interessades en l'observació de les aus.

ACTIVITATS DE L'ANT

Diumenge, 1 de març, a les 16 hores, a la plaça de l'Església. **Passejada per observar els ocells del nostre entorn.** Cal avisar de l'assistència. T. 93 689 03 66.

Diumenge, 8 de març, a les 19 hores, a can Sostres. **Cens d'aus nocturnes.** Activitat oberta a totes les persones interessades en les aus. No cal inscripció prèvia.

Dimarts, 31 de març. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies corresponents al mes de març del **19è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus.** Si voleu participar en aquest concurs demaneu de rebre les fotografies per correu electrònic a l'adreça: salessergi@gmail.com

SESSIÓ DE PARTICIPACIÓ AL PLA D'ACCIÓ DE LES MUNTANYES DEL BAIX

La nostra associació ha rebut la invitació per assistir a la sessió de participació al Pla d'Accions de les Muntanyes del Baix que es realitzarà el dimecres, 11 de març, de les 18 a les 20 hores, al Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Les inscripcions es poden fer fins el divendres, 6 de març, al següent enllaç:

https://docs.google.com/forms/d/1DKPZ3Qb2ta2GdYZGcZuV-9_w_kE6bDF_54xwxkkNGk0/viewform?edit_requested=true

La informació del document preparatori es pot trobar a l'enllaç:

<https://nuvol.elbaixllobregat.cat/index.php/s/6cT9Cd3ENFEWCoM>

A continuació reproduïm el text rebut del conseller de medi ambient del Consell Comarcal.

SESSIÓ DE PARTICIPACIÓ AL PLA D'ACCIONS DE LES MUNTANYES DEL BAIX

Benvolgut/da,

Muntanyes del Baix

Els municipis que formem part de les Muntanyes del Baix i el Consell Comarcal hem treballat els darrers mesos per definir el PLA D'ACCIONS DE LES MUNTANYES DEL BAIX, que estableix el full de ruta a seguir en els propers anys per contribuir, a dinamitzar la gestió forestal, agrícola i ramadera, i a conservar i gestionar els valors naturals dels què gaudim. El PLA D'ACCIONS doncs, pretén ser l'eina per tal que l'espai esdevingui menys fràgil front a riscos com els incendis forestals, i alhora afavorir un ús social més ordenat del territori, de manera que es minimitzin els impactes negatius i es potenciïn les oportunitats del territori i la seva gent.

El Pla d'Accions de les Muntanyes del Baix 2019 - 2023 és un document estratègic per orientar i coordinar la feina de diferents administracions locals; és per tant un document que orienta i no obliga, que no té cap connotació urbanística ni tampoc cap voluntat de regular o limitar activitats de persones privades, si no per promoure accions des de les administracions que incentivin la gestió territorial per preservar-ne els valors productius, ambientals i socials.

*Iniciem ara una fase de participació oberta, **on us convidem a dir la vostra a la sessió de treball que farem**, apuntant-vos al següent enllaç INSCRIPCIONS (obertes fins al 6/3):*

QUAN: 11 de març de 2020

ON: Consell Comarcal del Baix Llobregat (Ctra N340, Parc Torreblanca, Sant Feliu de Llobregat)

HORARI: de 18 a 20h

Per tal de preparar la sessió podeu accedir al document PLA D'ACCIONS DE LES MUNTANYES DEL BAIX 2019 -23 que us adjuntem al següent enllaç: Pla d'Accions MdB.

Gràcies per compartir el camí.

Cordialment,

JORDI CARBONELL BLÁZQUEZ

Conseller de Medi Ambient

Consell Comarcal del Baix Llobregat